

Einar Vindenes í ferð við at leggja til rættis innsiglingina til Skálafjørðin. Myndatøka Jan Müller/oljan.fo

West Hercules á Skálafjørðin: Føroyar til sveinaroynd sum oljuland

Deil:

Jan Müller

18.08.2014 - 21:23

[Oljan.fo](http://oljan.fo)

Komandi mánaðurin kann fáa stóran týdning fyri føroyska veitingarvinnu. Hann kann gerast sveinaroyndin hjá Føroyum sum oljuland - uttan olju. Hesa tíðina sleppa føroyskir

handverkarar og hópin av tænastryritøkum at royna seg av álvara - ikki úti í heimi men á heimavølli ella rættari á Skálafjørðinum.

Boripallurin kemur til lands seint týsdagin ella tíðliga mikudagin. Hetta fara vit at frætta meira til sum nærkast.

Oljan.fo vitjaði í Runavík mánamorgunin, tá fólk vóru í gongd við alskyns fyrireikingar. Eitt nú var komin saman ein tilbúgvingarbólkur at tosa um trygdina og ymsu tættirnar í hesi verkætlan.

Teir, sum standa á odda fyri fyrireikingunum eru norðmaðurin Einar Vindenes frá borifelagnum og havnarmaðurin Mouritz Mohr, stjóri í MEST og PAM Offshore.

Einar Vindenes arbeiðir fyri North Atlantic Drilling í Stavanger. Hann er komin til Føroya at standa fyri arbeiðinum, nú boripallur kemur inn á Skálafjørðin. Hann hevur ábyrgdina av, at boripallur kemur til lands og skal skifta út tvær av teimum átta síðuskrúvunum (trustarar). Tá hetta arbeiðið er liðugt eftir nakrar dagar verður pallurinn handaður til “Seadrill Canada”, sum tekur yvir arbeiðið at umvæla pallin. Einar heldur tá fram sum partur av kanadiska felagnum og skal tryggja, at alt arbeiðið á pallinum verður gjørt til fulnar.

Einar Vindenes, sum er gamal í garði í hesum arbeiðinum, hevur tikið sær av pallum, ið eru umvældir á norskum firðum, í eitt mannaminni. Men hetta er fyrstu ferð, at hann hevur fingið slíka uppgávu uttanfyri Norra.

Hann sær tí hesa uppgávuna í Føroyum sum sera spennandi og nakað øðrvísi enn tað hann er vanur við. Umstøðurnar her mitt úti í Atlantshavi eru eisini aðrar enn heima, har norsk skergarðurin virkar sum eitt bolverk rundan um nógvar av firðunum.

Einar viðgongur, at hann hevur eitt sindur av summarfuglum í búkinum, nú tað er fyrstu ferð, at tað verður roynt at fáa ein pall inn á Skálafjørðin. Ikki tí hann ber ótta fyri, at hetta ikki skal fara at rigga, men meira tí man ikki hevur roynt hetta áður, og her hugsar hann fyrst og fremst um tøkniliga partin av verkætlanini. Tað er slíkt sum dýpi, verðurviðurskiftini, bátar í økinum og hvussu vørur og tænastrur best kunnu avgreiðast, nú tað eisini verða so mong fólk involverað.

“Men eg havi fingið sera góðan stuðul frá øllum her, frá Pam Offshore, havnamyndugleikum við einum arbeiðssomum Tobba á odda, oljuhavn og øðrum.”

Detta skal gå bra

“Detta skal gå bra,” sigur brosandir og jaligi norðmaðurin, ið tó viðgongur, at tað koma at vera avbjóðingar. Men forarbeiðið og tilrættaleggingin er gjørd út í æsir og smálutir, so man veit, hvat verður gjørt tíma fyri tíma alt samdøgríð komandi mánaðin, sum arbeiðið fer at vara.

Einar Vindenes er sera bjartskygdur um uppgávuna, hóast hon fer fram í einum fremmandum landi fyrri ferð. Hann sigur, at tey royna at brúka so nógv lokalar kreftir sum til ber frá mjólkaframleiðara og bakara til stálfólk, bátar, vaktarhald osfr. So nógvir føroyingar fara at vera knýttir at arbeiðinum á landi, umborð á bátum og umborð á sjálvum pallinum komandi tíðina.

Hann viðgongur, at hetta er at sammeta við eina sveinaroynd ikki bert fyrri føroyingar men fyrri øll, sum hava við verkætlanina at gera, tí hon fer fram á einum heilt nýggjum stað.

“Men soleingi viljin er tilsteðar, so kann man gera tað mest ótrúliga,” heldur hann fyrri.

Einar Vindenes sær feigin, at føroyingar megna at byggja upp eina veitaravinnu, sum í framtíðini kann vera grundarlag undir at taka ikki bara boripallar men eisini oljuskip av ymsum slag inn á fjørðin til umvælingar.

“Hetta er nakað vit hava gjørt í Norra í meira enn 40 ár, og tí hava vit royndirnar. Harafrat hava vit eisini fleiri pláss at velja millum og eru í tí hepnu støðu, at vit eisini hava skergarðin, sum verjir firðirnar.”

Upprunaliga lá í kortunum, at teir skuldu skifta skrávurnar og gera umvælingar antin í Alta í Finnmørkini ella í Føroyum. Teir hava tí gjørt lidnar ætlanir fyrri bæði hesi støðini. Valið fall á Føroyar.

Tá teir kannaður viðurskiftini í Føroyum komu teir eftir, at skal tú hava slíkt arbeiði sum hetta gangandi alt árið, so er bara Skálafjørðurin egnaður til tað. Hetta kemst av streymviðurskiftunum og øðrum veðurlagsfyribrigdum umframt at ávísur logistikkur er í økinum. Tí var valið lætt.

Føroyar kappast við onnur lond

-Um so er at henda verkætlanin gongur væl og føroyingar standa sveinaroyndina, heldur tú so, at Føroyar í framtíðini kunnu kappast við øki í øðrum londum um at fáa pallar til umvæling?

“Avgjort. Lokalfólkið her eigur at kanna, um til ber at gera eina kei við nógv størri dýpi uttanfyrri, og har eisini hava nógv sterkar poolartar. Tað hava tit ikki her enn, men tað ber til at gera tað.

Einar Vindenes sigur, at tað skal ikki nógv til fyrri at kunna gera umstøðurnar nógv betri. Hann heldur tí, at tá henda uppgávan er liðug og vónandi hevur gingið eftir bókin, tá eiga føroyingar at seta seg niður og meta um, hvat kann og skal gerast fyrri at kunna marknaðarføra plássid komandi árin.

-Merkir tað, at Føroyar í framtíðini kunnu koma at kappast á jøvnum føti við norskar og skotskar firðir og havnir at taka ímóti pallum at umvæla?

“Tað vildi eg mett. Men her er tað alfa og omega, hvussu “gangtiden” er. Tvs. hvussu langa tíð tað tekur fyrri pallin at fara frá tí plássinum hann arbeiðir á til at fara inn á ein

verkstaðsfjørð at verða umvældur. Hvørt samdøgur kostar. Og tá hevur tað eisini nógv at siga, um pallurin er “on hire” ella “of hire”.

Einar Vindenes dylur ikki fyri, at tá borað verður aftur í Føroyum, so vilja Føroyar avgjørt verða eitt alternativ til norskar havnir at taka pallarnar til lands at verða umvældar. Hetta sama kann saktans vera galdandi fyri allar, sum arbeiða í bretskum øki eystan fyri markið.

Og tá talan er um allar, sum arbeiða í norskum øki t.d., so kunnu Føroyar koma uppá tal, um so er at næstu norsku verkstaðarplássini hava ov nógv at gera.

Einar Vindenes mælir føroyingum til at fara undir at gera eina marknaðarkanning av hesum í kjalarvørrinum á hesum fyrsta umvælingararbeiðinum á Skálafjørðinum.

“Fyri okkum var tað ideelt at koma til Føroyar og fáa arbeiðið gjørt. Stutt at koma til lands og stytst frá Kanada, har vit skulu eftir hetta. Og so er alt sum tað skal vera við logistikki og fasilitetum á landi og ikki minst streymviðurskiftum og øðrum her inni á fjørðinum.

“Hetta verður stórt, hetta er nýtt og fer pallurin at lýsa upp sum eitt stórt jólatræ á nátt. Hetta er nakað vit hava upplivað leingi, og gott, at tit nú eisini kunnu fáa ágóðan av hesum,” sigur norðmaðurin og minnir á, hvussu tað var, tá sildin kom og hvør fjøl fór at flot. Nakað tað sama er við hesum.

Einar Vindenes vísir á, at hetta kann vera byrjanin til eina stóra menning í Føroyum og er nakað, sum føroyingar eiga at satsa uppá og heldur ikki bara hugsa um allar. Verður útbygging av oljufundum, so vil hetta koma at geva nógv arbeiði á landi, og tær útbyggingar, sum fara fram vestan fyri markið, eru so nær Føroyum, at tær eisini kunnu fáa vørur og tænastrigani.

-Hvussu tá við fólkinum. Eru vit tilreiðar at fara undir slíkar uppgávur?

-Tað vil so tíðin og henda verkætlanin fara at vísa. Tit hava longu prógvað við tykkara fólki frá eitt nú PAM Offshore, at tykkara fólk hava fingið drúgvur royndir at arbeiða í Norra. Og hesi kunnu eins væl arbeiða her heima. Men eg haldi tit skulu vera opnir fyri báðum møguleikum, tí konjunkturarnir ganga upp og niður.

Gevið ikki uppá

Einar Vindenes hevur eisini fylgt væl við leitiningini á landgrunninum. Hetta var so 9. brunnurin og enn er einki lönandi fund gjørt. Hann heldur ikki tað vera nógv og sigur:

“Tit mugu bara ikki geva upp. Vit hava dømi í Norra frá 80-unum, har man boraði fýra metrar ov stutt. 4 metrar. Og júst á sama stað hevur man í dag gjørt tey størstu fundini nakrantíð.

Einar Vindenes ivast ikki í, at Statoil fer at halda fram við sínum leitivirksemi í Føroyum. Hann trýr ikki seinastu brunnarnir hava tikið mótið frá teimum.

“Her eru ovurstórir möguleikar og sannlíkindini fyri at gera fund eru stór í hvussu er uppá longri sikt, nú olja og gass er alla staðni í grannalagnum. Tað ræður bara um ikki at geva uppat. Tað er at leita og raka við.

Einar Vindenes hevur fingið oljuvinnuna inn við móðurmjólkini nærum. Hann er frá plássi nær Bergen og har hevur man fingist við oljuvinnuna síðani í 70-unum.

Hann heldur oljuvinnan er komin fyri at verða her og mælir fólkinum á Skálafjørðinum ikki at gevast men heldur at brúka hetta høvið til at menna og byggja út fjørðin til at kunna servisera vinnuna í framtíðini.

“Eg skal ikki útiloka aðrar firðir í Føroyum, sum kunnu veita vørur og tænastr til oljuvinnuna, men skal tú hava ein heilársbasa her mitt úti í Atlantshavi, so mást tú taka hædd fyri veður og vindi, streymviðurskiftum ol. Og hetta ber einans til á Skálafjørðinum.”

